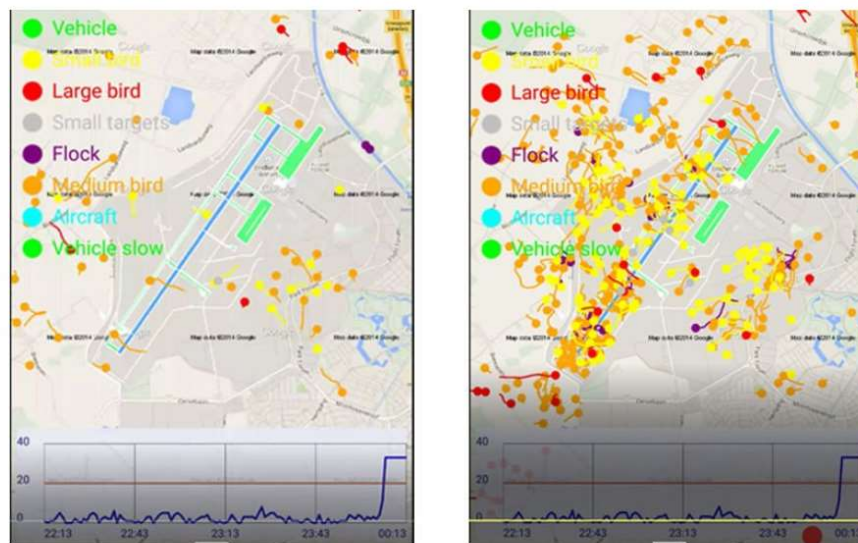

VUURWERK EN VOGELS

Vogelbescherming pleit voor een geheel verbod op vuurwerk en sluit zich aan bij het Vuurwerkmanifest om de volgende redenen:

Vuurwerk is **verstorend voor vogels en andere dieren**. Dit kent een visuele (licht) en een auditieve component (geluid), beide tot op grote afstand. Het opschrikken en de stress alleen al kost veel energie. Helaas is de verstoring zo ernstig dat de meeste vogels in paniek zelfs uit in hun slaap gestoord worden en opvliegen. Dit wordt zichtbaar op **radarbeelden**¹. Deze tonen massaal opvliegende vogels rond middernacht.

Zie Herwijnen, nabij natuurgebied de Biesbosch, en Den Helder en Texel hier: <http://horizon.science.uva.nl/fireworks/> en de ROBIN vogelradar op luchthaven Eindhoven hieronder. Links toont 00:03 u. en rechts 00:09 u.

Dit massaal opvliegen is problematisch vanwege het **aantal**, miljoenen vogels, gehele populaties vliegen op, de **straal**, ze kunnen nergens neerdalen omdat het vuurwerk overal is, en de **duur**, 1 tot 1,5 uur. Midden in de winter moeten vogels al alles op alles zetten om de vorst te overleven. De kleinere vogels verliezen tot wel 10% van hun lichaamsgewicht in een koude nacht. **De vogels blijven op oudejaarsnacht noodgedwongen lang in de lucht**. Deze extra vlucht, vaak in rook, mist of andere ongunstige weersomstandigheden die ze anders vermijden, kost energie die ze eigenlijk niet hebben. Dit leidt tot verzwakking. Bovendien kunnen niet alle vogels in het donker navigeren, in blinde paniek komen ze dan in botsing met gebouwen of hoogspanningskabels.

Ter illustratie: Op 1 januari 2020 zijn tientallen verdronken ganzen aangespoeld op Texel. Vermoedelijk zijn zij opgevlagen ten tijden van het vuurwerk en hebben door de dichte mist de weg niet meer terug kunnen vinden. Er zijn ook voorbeelden van stadvogels zoals knobbelzwanen die op 1 januari opeens verdwenen zijn en pas dagen later weer durfden terug te keren.

Vuurwerk leidt bovendien tot **milieuvuiling door toename van zwerfafval en metalen in de natuur**. Dieren krijgen dit binnen en gebruiken dit bijvoorbeeld voor het bouwen van een nest.

¹ De beelden zijn van het KNMI en Hans van Gasteren – bioloog bij de luchtmacht en als onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam gespecialiseerd in het onderzoek naar vogelmobiliteit op radar.

Vogelbescherming is geen voorstander van alternatieve professionele georganiseerde vuurwerkshows. Omdat professioneel vuurwerk over het algemeen harder knalt en hoger komt, bestaat de kans dat dergelijke shows aan de rand van de bebouwde kom, en dus dichterbij natuurgebieden, worden gehouden. Hierdoor kan verstoring van vogels juist toenemen. Zelfs als de shows binnen de bebouwde kom worden gehouden, is het denkbaar dat de verstoring toeneemt. Indien dit wel de praktijk wordt pleit Vogelbescherming voor **voorzichtigheid en nauwkeurigheid bij locatiebepaling:**

- Locatie toch zeker op flinke zekere afstand van natuurgebieden en beschermde populaties (ook binnen steden);
- Zowel binnen als buiten steden en dorpen wordt een natuurtoets door een ecologisch bureau verplicht gesteld.
- Indien het evenement binnen het broedseizoen wordt georganiseerd, is een zekere afstand tot broedende vogels belangrijk, zie hieronder 'vuurwerk in het broedseizoen'.

Vogelbescherming ziet een risico in het instellen van vuurwerkvrije zones. Indien stadscentra vrij zijn van vuurwerk, verplaatst het afsteken vermoedelijk naar het buitengebied en daardoor vaak dichterbij natuurgebieden. Dit verdringingseffect heeft verstoring tot gevolg.

U kunt e.e.a. nalezen op:

<https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/voor-vogels-is-de-jaarwisseling-geen-feest>.

<https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/vuurwerk-feestelijk-niet-voor-vogels>

<https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/je-hebt-pas-ballen-als-je-stopt-met-knallen>

Ter aanvulling: Vuurwerk in het broedseizoen

Ook in het voorjaar en in de zomer worden met regelmaat vuurwerkevenementen georganiseerd. Dit heeft een verstorend effect. Vogelbescherming roept op om, wanneer vuurwerk in het voorjaar/zomer wordt afgestoken, dit het liefst zo ver mogelijk verwijderd te doen van broedende vogels.

Wanneer een vogel bezig is met het bouwen van een nest of al bezig is met broeden mag het nest niet beschadigd of weggehaald worden. Dat is vastgelegd in de Wet natuurbescherming, artikel 3.1. Doet men dat toch, dan is dat een wetsovertreding die geldt als een economisch delict.

In het geval van vuurwerk wordt een nest natuurlijk niet letterlijk beschadigd, maar het is zeer aannemelijk dat vogels die tijdens het broedseizoen in paniek weg vluchten, een nestje wellicht niet zullen grootbrengen, met dode jongen tot gevolg. Bovendien hebben vogels alle energie nodig voor het foerageren voor de jongen. Het is niet wenselijk dat ze die energie steken in het vluchten voor vuurwerk. Als een vogel in die mate verstoord wordt dat deze zijn nest verlaat, dan is er in de interpretatie van RVO (ministerie van EZ) sprake van “vernietiging van een nest”.

Van belang is dat voorafgaand aan het evenement broedgevallen moeten worden geïnventariseerd. Doorgaans wordt het resultaat van die inventarisatie opgeschreven in een natuurtoets. De organisator van een vuurwerkevenement moet aantonen dat er geen nesten zijn of dat deze niet worden verstoord.